

EEN BEWONERSINITIATIEF

LEAFLET 1 OKTOBER 2017

DE EGEL

ALGEMEEN De egel is een schemer- en nachtdier. Voor zijn voedsel legt hij grote afstanden af, minstens een kilometer per nacht. De egels die overdag gezien worden zijn meestal in nood. De volwassen egel heeft ongeveer 7000 stekels op zijn rug en twee kleine kraaloojes waar hij overdag nauwelijks iets mee ziet, vandaar zijn nachtelijke leefwijze. De egel is een zoelganger, dat betekent dat hij plat op zijn voetjes loopt. De egel houdt bij het voedsel zoeken zijn pootjes wat krom onder zijn lijfje, maar zodra de egel ergens voor weg loopt, komt hij omhoog en staat dan recht op waardoor hij erg hard kan lopen.

ZINTUIGEN Een egel ziet slecht. Het is tenslotte een nachtdier. Daarentegen is de reuk van een egel uitstekend. Ze ruiken hun voedsel, jongen en soortgenoten. Egels hebben een gevoelig gehoor. Ze krimpen ineen bij klikkende of piepende geluiden. Ze proeven het verschil tussen een lekkere kever en een pissebed – de laatste laten ze liever links liggen. Egels hebben net als veel andere dieren snorharen. Ook op de flanken hebben egels een strook haren. Ze voelen bodemtrillingen, verkeer en vijanden. Hun zesde zintuig is het orgaan van Jacobson. Dit extra zintuig ligt tussen het gehemelte en de neusholte. Met dit orgaan worden nieuwe luchtjes onderzocht. Eerst ruikt de egel aan de nieuwe geur, daarna komt er een flinke hoeveelheid speeksel vrij. Als de ervaring is verwerkt smeert de egel het speeksel op zijn rug. Dit laatste doet de egel om het orgaan weer schoon te maken.

VOEDSEL De egel is een vleeseter, en voornamelijk insecteneter. Een egel in de natuur eet rupsen, larven, wormen, pissebedden, slakken, oormurmen, mieren, spinnen, enz. Maar soms ook een zieke of dode muis, een nest muizen, kikkers, padden en zelfs af en toe bijen en wespen. Door hun goede reukvermogen en hun goede gehoor weten ze al deze prooidieren op te sporen. Egels maken een hoop herrie tijdens het eten. Ze smakken en snuiven er op los. Na het ontwaken uit de dagslaap snuffelt de egel voortdurend rond. Hij ruikt in de lucht, aan boomstammen en woelt mos en bladeren om met zijn poten en zijn natte neus. (Zo worden zijn reukslijmvliezen vochtig gehouden). Snel bewegende dieren (hagedissen, muizen) worden dood geschud.

LEEFGEBIED Egels leven onder meer aan de randen van bossen, in parken en in dichtbegroeide tuinen. Ze komen in Nederland eigenlijk in elk landschap voor, zolang ze maar een droge en beschutte plaats hebben om te leven. In Nederland zijn egels volledig beschermd. Je mag gezonde egels niet mee naar huis nemen, niet doden en hun rust niet verstoren.

WINTERSLAAP Egels houden een winterslaap. Ze doen dat in een holletje dat bekleed is met een dikke laag bladeren. De meeste volwassen egels kruipen eind november in hun holletje en de jongen wachten daar meestal mee tot eind december. In winterslaap daalt de lichaamstemperatuur, hartslag en ademhalingsfrequentie van de egels sterk. Ze leven dan van de vetreserves die ze in de maanden daarvoor hebben opgebouwd en verliezen bijna 25% van hun lichaamsgewicht. Wanneer de egels eind april uit hun winterslaap ontwaken, gaan ze direct op zoek naar eten om hun gewicht zo snel mogelijk weer op het oude gewicht te krijgen.

VOORTPLANTING In mei en juni gaan egels paartjes vormen. Na de bevruchting duurt het nog zo'n 30 tot 40 dagen voordat de jonge egeltjes geboren worden. De kleintjes worden geboren in een nest van mos, gras en bladeren. De meeste egelwifjes krijgen één keer per jaar 3 tot 6 jongen, die ergens tussen eind juli en half oktober geboren worden. Egeltjes worden blind en doof geboren. Vlak na hun geboorte zijn ze ook nog vrij kaal. Maar als je goed kijkt zie je toch een paar kleine, bleke stekeltjes zitten. Na ongeveer twee weken gaan de oogjes open. De egeltjes lijken dan ook al veel meer op hun ouders, want de kleine bleke stekeltjes van het begin zijn uitgegroeid tot grote, sterke stekels. Nog eens vier weken later zijn de jonge egels zelfstandig. Ze drinken dan geen melk meer bij hun moeder, maar zoeken zelf hun eten bij elkaar.

VIJANDEN Veel natuurlijke vijanden hebben egels niet. Zodra ze onraad ruiken rollen ze zich op tot een bolletje. De kop, de pootjes en het staartje die geen stekels hebben zijn dan niet meer te zien. De meeste vijanden hebben ontzag voor de grote harde stekels en zoeken een andere prooi. Alleen grote roofvogels, kerkuilen, vossen, dassen en grote honden kunnen een gevaar zijn voor de egel. De grootste vijand van de egel is de mens.

NATUUR OP HET PARC

EEN BEWONERSINITIATIEF

EGELS ZIJN GOED VOOR UW TVIEN!

Egels zijn natuurlijke bestrijders van schadelijke beesten als rupsen, slakken en maden. Zij zorgen voor een natuurlijk evenwicht in uw tuin zonder het gebruik van insectenverdelgers.

WAT KUNT U DOEN?

De grootste bedreiging voor de egel zijn kou en nattigheid in de wintermaanden en het vroege voorjaar. Deze tijd van het jaar zijn ze gevoelig voor lage temperaturen, vocht en overstromingen. En er bestaat het gevaar dat hun nest verstoord wordt.

TUINTIPS VOOR EEN EGELVRIENDELIJKE TVIEN !!!

- Een egel wil graag een tuin met veel groen, voldoende struiken om onder te schuilen, eten te zoeken en te slapen. **Maak een rustig hoekje van de tuin waar u bijna niet komt "rommelig" met planten(resten), struiken en takken en zorg voor onderdak: een dakpan of grote plantenpot.**
- Pas op met vijvers! Egels kunnen alleen maar op de kant komen via een schuine oever bij natuurlijke vijvers. Een prefabvijver met steile wanden is ongeschikt en een egeltrapje helpt hierbij niet! (Ze kunnen zwemmen!)
- Honden in de tuin kunnen een gevaar opleveren voor egels.
- Hang fruitnetten hoog zodat de egel er niet in vast kan komen te zitten, en pas op met rondslingerend tuingeredschap.
- Laat bladeren liggen. De egel gebruikt dit voor zijn nest of zoekt hiertussen naar zijn voeding.
- Geef een egel nooit melk! De egel raakt aan de diarree en zal door het vochtverlies uitdrogen en sterven.
- Wees voorzichtig met pindakaas. Ze lusten dit graag maar het is veel te vet en te zout voor de egel. Egels lopen er doorheen waardoor ze vies worden en als gevolg hiervan vliegen aantrekken.
- Voer de egel alleen in het voor- en najaar harde kattenbrokjes, stukje fruit (appel, peer), rozijntjes, Igeffütter (te koop in de dierenwinkel). De rest moet hij uit de natuur, uw tuin halen (wormen, slakken, torren, pissebedden).
- In de zomer kunt u de egel helpen door een stevige, ondiepe schaal met schoon water neer te zetten.
- **In de winter moet u de egel niet bijvoeren!** Dit werkt averechts. Als het kouder wordt kunt u stoppen met voeren, want de egel zal dan in winterslaap zijn/gaan.
- **LAAT DE EGEL ZOVEEL MOGELIJK MET RUST!**

WELKE EGELS HEBBEN HULP NODIG?

- een egel die gewond is
- een egel die overdag op een open plek of op straat wordt gevonden en geen aanstalten maakt te vluchten
- een egel met vliegeneitjes (lijken net kleine rijstkorreltjes) en/of veel vlooien/teken
- een hoestende egel
- een egel die languit ligt en zich bij aanraking niet oprolt
- een bijna verdrinkende egel
- een egel die in rondjes loopt, wankelt of omvalt of schuddende bewegingen maakt bij het lopen
- een egel die verstrikt is geraakt in gaas, elastiek o.i.d.

BRENG DEZE EGELS NAAR DE EGELOPVANG!

Stichting Vogelrevalidatiecentrum Zundert - Luitertweg 36a - 4882 TD Zundert – tel. 076-5974165 mail info@vrczundert.nl
Stichting Egelopvang Roosendaal - tel. 0165-559445 of 06-30542431 of mail st.egelopvangroosendaal@home.nl

LET OP!!!! Slakkenkorrels en insectenverdelgers (ook de zgn. Ecolkorrels!) zijn dodelijk voor egels. Kleine hoeveelheden van het gif kunnen op den duur te veel worden voor de egel die dergelijke beestjes iedere nacht eet. Laat geen blikjes/bekertjes slingeren. Egels kunnen er in vast komen te zitten!